

DEBAT POLÍTICA MUNICIPAL '05

(Saló de Plens, 29 de juny de 2005)

Ara fa just un any, vaig fer balanç dels primers mesos al govern de la Paeria en tant que portaveu del Grup Municipal d'ERC; vàrem ratificar la voluntat de participar en la governació de la ciutat des de la corresponsabilitat i la transversalitat, i vam assumir uns compromisos concrets de cara al curs polític que ara analitzem. Serè breu a l'hora de fer el balanç del grau de compliment de les propostes que el nostre Grup va aportar al juny de 2004.

Ens vam comprometre a crear un consell intercultural i interreligiós com a fòrum de diàleg permanent entre les diferents cultures que conviuen a la ciutat de Lleida. Hem donat forma una Assemblea Municipal de les Religions, pionera en els ajuntaments del país, fruit d'aquest any de treball des de la Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Immigració.

Ens vam comprometre a promoure un pla de senyalització de les zones d'aparcament, tant públiques com privades. Admeto que m'agradaria, i a la regidora de Comerç,

Consum i Turisme també, poder veure els senyals a les seves ubicacions. El Pla, però, ja està redactat, i al llarg del proper any tindrà la seva materialització al carrer.

Ens vam comprometre a celebrar l'Onze de Setembre amb la dignitat i transcendència que es mereix la Diada Nacional de Catalunya. I puc dir que només vam trigar tres mesos en complir, els que separen el mes de juny del de setembre.

L'última proposta d'ERC, que va anar lligada a l'anterior, va ser la de realitzar totes les gestions necessàries per tal d'aconseguir el reconeixement com a Capital de la Cultura Catalana per a la ciutat de Lleida. Ha estat un any de treball intens dels homes i les dones de la l'IMAC que ha finalitzat amb la recent elecció de Lleida com a Capital de la Cultura Catalana 2007. L'any 2007, la nostra ciutat commemorarà els tres-cents aniversari del setge de Lleida i el major càstig mai infligit sobre l'autostima de tota la ciutadania, la conversió de la Seu Vella en caserna militar.

L'anul·lació dels drets de Catalunya que es va cometre al 1714 va començar a la ciutat de Lleida l'any 1707. Que tres-cents anys després, la nostra ciutat sigui reconeguda

amb la capitalitat cultural dels Països Catalans és el millor homenatge a la nostra pròpia història. Per tal de reforçar aquests lligams històrics i culturals, **puc anunciar que la ciutat de Lleida signarà el seu compromís com a Capital de la Cultura Catalana el proper 10 de setembre**, en un acte del que volem fer protagonistes els veritables artífexs d'aquest reconeixement, les entitats de cultura popular de la ciutat de Lleida, les que han donat contingut i sentit a la nostra capitalitat.

Però no ens enganyem, tot això no és més que una part de la gestió que al llarg d'aquest any ha realitzat el govern de la Paeria.

Un balanç ràpid de les àrees de gestió dels regidors i la regidora d'Esquerra em portaria a parlar de la creació del Comitè d'Ajut d'Emergències, un instrument que permet vehicular la solidaritat als països víctimes de grans catàstrofes, com va passar amb el tsunami; la posada en marxa de Solidàrium, una fira d'entitats solidàries que dóna l'abast de fins a on els lleidatans i les lleidatanes ens impliquem en la cooperació i la solidaritat; el Pla de Dinamització Turística, que ens permetrà, entre d'altres

accions, transformar el Castell de Templers en un monument obert i d'interès turístic i cultural; la immediata posada en marxa del Centre BTT a l'espai del Museu de l'Aigua; les millores mediambientals en els mercadets ambulants; i finalment, els canvis estructurals aplicats al llarg d'un any a la pràctica totalitat dels programes culturals, com els Premis Vallverdú, la potenciació de la programació de l'Auditori Enric Granados i d'activitats com Animac, Festival de Cinema Llatinoamericà i Festival de Jazz, i l'organització a la ciutat de Lleida del Senglar Rock.

En l'àmbit d'acció general, des del govern de la Paeria hem anat superant algunes polèmiques ciutadanes, les que venim arrossegant de governs anteriors i les actuals. Per exemple, els veïns de l'avinguda Tortosa han pogut comprovar amb satisfacció que hem complert la promesa que el Palau de Congressos no es faria a les seves d'esquenes. La idea original de l'any 2003, ho recordaran, plantejava un mur urbanístic entre els veïns i la nova edificació. El projecte que ara comença a ser una realitat, el de la Llotja, té fins i tot la virtut de generar nous espais

públics per al gaudi ciutadà. Allò que al seu dia era temut com una amenaça per una part dels veïns de Pardinyes és ara un motiu d'enveja.

Un altre projecte urbanístic posat en tela de judici pels veïns ha estat el de la Ciutat Esportiva de Balàfia. La pressió veïnal va arribar al punt de transformar la polèmica en conflicte, però el cert és que el projecte final és fruit del diàleg i el consens entre les parts implicades, veïns de la zona, Club Bàsquet Lleida i govern municipal. **És necessari, senyor alcalde, no perdre de vista la lliçó que hi ha darrere la solució d'aquests dos episodis:** quan prenem una decisió i, tot i la bondat de les nostres intencions, la realitat ens demostra que ens hem equivocat no existeix millor sortida que obrir totes les portes del diàleg i treballar plegats en busca de la solució més beneficiosa per a tots. Confio que d'aquí a poc els veïns de Nova Balàfia també se sentin orgullosos de la seva Ciutat Esportiva.

Una altra discrepància ciutadana que espero que puguem donar per solucionada abans que acabi aquest 2005 és la

que arrosseguem des de fa quatre anys amb la mesquita del carrer del Nord, tot i que en aquest cas hi ha implicats d'altres factors socials. Els jutges han dit que l'actual instal·lació s'ajusta a la legalitat, però la pròpia comunitat islàmica accepta que ha de trobar una altra ubicació. El fons del problema, no se'ls escapa a cap dels regidors avui presents, no afecta a qüestions urbanístiques ni estètiques. En aquests moments existeix un número important de lleidatans d'origen i creença musulmana que, tinguin o no dret a vot, tenen problemes per reunir-se amb normalitat, sense aixecar suspicàcies d'altres lleidatans.

La construcció d'una mesquita a la ciutat de Lleida, i la forma en la qual ho pactem tots, govern, oposició, entitats veïnals i comunitat islàmica, ha de significar un cop a les postures que s'amaguen darrere alguns postulats aparentment objectius o tècnics. **Hem de facilitar que la comunitat islàmica pugui accedir a un solar digne per tal que sigui aquesta comunitat qui construeixi un nou equipament digne per a tota la ciutat.** Hem de saber consensuar un projecte de ciutat socialment justa, integradora i orgullosa de la interculturalitat.

Construir una ciutat a base de les interrelacions no significa renunciar al que hem sigut, sinó compaginar el nostre passat amb el futur que albirem. Per aquest motiu també considerem positiu que s'hagi acceptat la proposta d'Esquerra de que la construcció d'un parador a l'edifici del Roser no és incompatible amb la preservació del seu valor simbòlic per als lleidatans i lleidatanes que massivament, cada Diada Nacional, recordem qui som i d'on venim.

De la mateixa celebros que, finalment, també **sigui acceptat que transformar l'edifici del Roser, que, recordem, és propietat de l'Estat, en un Parador ens ha de permetre acabar amb la provisionalitat del Museu Morera, seu del principal fons artístic de la ciutat de Lleida.**

Una qüestió de prioritats, senyor alcalde, va tensionar les relacions entre els dos grups del govern que representem. Dos grups que, en aquests sis mesos, hem sabut treballar a la recerca d'una solució política per a un problema polític. Som conscients que la finalització

del complex Panera-Morera passa per disposar d'un finançament que, ara com ara, no es poden permetre les arques municipals. Però, senyories, aquest no és un problema econòmic, sinó polític.

M'explicaré: Al començament de l'actual mandat municipal, ens vam trobar amb la necessitat de fer front prop de cinc milions d'euros pendents de pagament. Era un problema econòmic que vam resoldre políticament. Vam decidir posar imaginació allà on els euros no arribaven i mesurar molt i molt les despeses que generem.

En aquest darrer any, hem sabut reduir de 4,8 a 1,2 el reconeixement de crèdit, reduint també en un 90% el nombre de factures pendents; hem aconseguit que, dels darrers 10 anys, aquest sigui el que els ingressos i les despeses corrents han tingut un millor comportament respecte al pressupost inicial; hem obligat el 80% del pressupost d'inversions per primer cop; hem multiplicat per tres l'estalvi corrent després d'amortitzacions i per 4 la capacitat de retorn del deute.

Aquesta circumstància és fruit d'un pacte i una decisió política, al igual que fruit d'un pacte polític llargament treballat per la Regidoria de Comerç, Consum i Turisme, aquest any, per primera vegada, les polítiques de promoció del turisme a Lleida reben el suport financer de l'Administració de l'Estat a través d'un ambiciós Pla de Dinamització Turística.

El mateix ha de passar amb el finançament de la seu definitiva del Museu Morera: hem de recórrer a les nostres capacitats polítiques, a Lleida, a Barcelona, a Madrid i a Brussel·les si cal. Perquè els impostos que paguem els lleidatans i les lleidatanes a canvi de serveis públics, no ho oblidem, no es queden tots, ni de bon tros, a la nostra ciutat. **Serà gràcies a la gestió política que acabarem amb un període de provisionalitat que ja ha durat mes de 70 anys i no sols 35, els que fa que el Roser acull el Museu Morera.**

D'altres qüestions que barregen economia i política han fet pujar també la temperatura d'aquest saló de plens. La solució final pactada per l'Empresa Municipal de Serveis

Comunitaris xoca amb alguns interessos partidistes. **Des d'alguns bancs d'aquest Saló de Plens s'ha decidit que és una bona tàctica treure a passejar el fantasma de l'Empresa un mes sí i un altre també.** De poc els serveixen les evidències més que palpables que vam acabar amb una eina obsoleta i econòmicament insuportable. Fins i tot s'ha discutit la recent investigació del Fiscal en Cap de l'Audiència de Lleida... **Algú hauria de demostrar que és capaç de mirar més enllà d'un hipotètic rendiment electoral i deixar de jugar a la política local com si es tractés d'una mena de ruleta russa on el que perd ja no torna a parlar mai més.**

Una oposició amb arguments contrastats és necessària en aquest Saló de Plens, no ho dubtem això. Però des d'Esquerra no creiem que tot s'hi valgui, ni a l'oposició ni al govern.

Celebrem avui aquest debat recent complets dos anys de les darreres eleccions municipals. **Estem just al mig del mandat i hom dóna la impressió que la nova contesa electoral estigui convocada pel proper cap de setmana.**

La ciutadania, al maig del 2003, ens va encarregar a tots nosaltres la feina d'administrar l'interès públic de la ciutat. I aquesta feina té una durada de quatre anys, tant per a l'oposició com per als tres grups que posem, avui per avui, el govern municipal.

Encara no ha arribat el temps de la collita, senyories. Tot just algunes de les llavors que hem sembrat comencen a obrir-se sota la terra que hem llaurat en aquests dos anys. **No és aquest el moment de perdre el temps de la ciutadania en estèrils batalles publicitàries, no és aquest el moment d'intentar posar contra l'espasa i la paret la societat civil a cada acte social que es convoca, no és aquest el moment, senyories, de fer campanyes electorals.** Per als regidors i la regidora d'Esquerra, aquest és el moment de treballar més que mai en pro d'una ciutat a la qual es potenciïn polítiques que prioritzin el bé comú i la participació, i s'estenguin els valors cívics del compromís, l'honestedat, la transparència, la convivència i el respecte a les persones: una ciutat republicana. **Quin vot podem demanar d'aquí dos anys si avui no**

prioritzem la gestió de l'interès ciutadà? Primer de tot hem de complir allò que ens hem compromès a fer.

I no vull acabar sense ratificar el compromís del nostre Grup Municipal de cara al futur més immediat. Des de les regidories dirigides per ERC continuem treballant en ambiciosos projectes, com els que presentarem en la segona part d'aquest debat i aquells que al si del govern municipal s'impulsen des de fa temps. Continuem compromesos en contribuir a fer de Lleida una ciutat socialment cohesionada, on la integració intercultural sigui el comú denominador de la nostra vida diària, des de l'escola a l'oci. Continuem compromesos en una aposta per la qualitat dels mercats municipals, desenvolupant els projectes del Mercat del Pla i la remodelació integral del de Cappont, amb la voluntat de trobar un nou model que superi el ja esgotat. I continuem compromesos en demostrar, a través de la desbordant activitat cultural que genera la pròpia societat, que Lleida és l'altra capital de Catalunya, que Lleida és capital cada dia.

Senyor alcalde, senyories, moltes gràcies per la seva atenció.

DEBAT EXTRAORDINARI CIVISME

(Saló de Plens, 15 de novembre de 2005)

Començaré per dir-li, senyor Gavín, que aquesta tarda sóc aquí per debatre dues coses: La primera, què fa el Govern de la Paeria per tal de promoure la convivència a la nostra ciutat. Això, en part, ja ho saben els ciutadans i les ciutadanes, i ho sap vostè per que ha llegit el decret i coneix el procés de modificació de l'ordenança, i a més a més, ja s'ha referit de manera clara l'alcalde. Però també sóc aquí **per parlar del que vostè i el seu grup estan fent amb l'ànim de destruir el clima de cohesió i pau social que caracteritza la ciutat de Lleida.**

Puc entendre que, en la seva irrefrenable cursa electoral, vulgui crispar permanentment aquest saló de plens, senyor Gavín, però **cap pretensió personal pot justificar aquest perillós joc seu d'anar encenent focs entre la ciutadania, d'intentar crispar una ciutat i estendre la por entre les persones** que, fins ara, conviuen en pau i amb orgull de pertànyer a una societat moderna, justa i solidària.

Miri, senyor Gavín, li parlaré de quatre persones que a ben segur vostè no coneix. El Víctor és un noi de catorze anys que cada dia va i torna caminant des de Príncep de Viana fins a l'institut Màrius Torres. No ha tingut por durant els dos anys que fa aquest trajecte. No ha tingut por ni cap ensurt més enllà de quan ha creuat un semàfor en vermell.

La Laia té trenta-un anys i cada tarda, quan surt de treballar a Balàfia, se'n va caminant cap a un gimnàs a Pardinyes, d'on torna caminant cap a casa quan ja és fosc. No ha tingut por durant els anys que compleix amb aquesta rutina.

En Manel és un pare de família jove, que quan recull al seu fill al Frederic Godàs se'l porta a berenar i a jugar una estona als Camps Elisis. No té por i deixa que els seu fill esgoti els nervis als gronxadors del Parc Infantil mentre fa petar la xerrada amb d'altres pares i mares. No té por i no ha tingut més problemes que el de trepitjar alguna resta de gos al terra.

La senyora Maria és una dona jubilada, que cada tarda es reuneix amb les seves amigues a la plaça del Clot de les Granotes fins que la jaqueta de llana ja no li ajuda a resistir la sensació de fred. Llavors torna cap a casa creuant Prat de la Riba. No ha tingut por perquè mai ha patit cap entrebanc que li faci sentir-se insegura.

Senyor Gavín, des de fa unes setmanes, el Víctor, la Laia, el Manel i la senyora Maria senten parlar de que Lleida és una ciutat salvatge, on els actes de vandalisme són continus i on no es pot sortir al carrer sinó és amb un policia al costat. I com que en senten parlar d'inseguretat, comencen a sentir-se insegurs i a experimentar una certa por quan tornen de l'institut, van al gimnàs, surten a jugar amb els fills o seuen al banc d'una plaça. **Senyor Gavín, jo l'acuso de voler intentar atemorir la ciutadania de Lleida, jo l'acuso de mostrar una ciutat falsa i jo l'acuso de generar un debat públic fet a base de mitges veritats, que són mentides al cent per cent.**

Les mentides, senyor Gavín, no serveixen per construir, sinó per derrotar consciències. Tant el Víctor, com la Laia,

el Manel i la senyora Maria han estat en alguns dels actes multitudinaris que la ciutat de Lleida ha viscut amb alegria en el darrer any. A ells els dic que facin cas de les seves experiències, del que han vist, del que han gaudit i no dels sopars de duro que vostè els hi explica, conscientment d'esquenes a la realitat. La veritat és que entre les Festes de Maig, l'Aplec del Cargol, el Senglar Rock i les Festes de Tardor, centenars de milers de persones han gaudit de la festa, la cultura i la ciutat. I no s'han produït incidents remarcables. **Què proves més vol de que Lleida, la seva ciutat també senyor Gavín, és un espai de convivència i cohesió social?**

A vostè li he sentit en els darrers dies un discurs pervers al voltant dels deplorables incidents provocats arran d'una recent manifestació. Un grup reduït però organitzat va actuar premeditadament contra l'espai públic i propietats privades i **vostè no s'ha posat del costat de la ciutat agredida.** No, vostè ha intentat fer creure que el Govern de la Paeria era còmplice d'aquests esdeveniments. De part de qui està, senyor Gavín?

Vostè porta uns mesos definint un perillós discurs que intenta equiparar i associar joventut a falta de seguretat i immigració a incivisme. Tant li fa la realitat. A l'acció d'aquest govern, d'esquerres, progressista i catalanista, vostè està responent amb actituds i discursos demagògicament dretans bordament importants d'altres latituds. **Vostè, senyor Gavín, està decidit a malmetre el clima de convivència a la nostra ciutat com a arma per aconseguir un grapat de vots.** Tant li fa la gent. De la ciutadania vostè només vol una mena de xec en blanc, per a fer què després, senyor Gavín? Per prohibir els joves sortir al carrer? Per tancar temples? Per omplir les presons que després no sabrà on ubicar?

A Lleida es pinten parets, sí, i es pintaven fa cinc anys i es pintaran d'aquí cinc. A Lleida es trenquen vidres, sí i es trencaven fa vint-i-cinc anys i es continuaran trencant d'aquí cinc. Des de fa uns vuit anys, a l'oposició estant i ara al govern de la Paeria, he hagut d'actuar en diferents ocasions davant les molèsties que un grup reduït de joves ocasionaven de tant en tant a algunes comunitats de veïns del meu barri, Cappont. I ho fet sempre alertant els

responsables de la Guardia Urbana i els Mossos d'Esquadra. Al mateix temps, demanava els veïns confiança en l'actuació de l'autoritat contra aquest grup enlloc de provocar un estat d'alarma innecessària entre persones de bona fe que esperen de nosaltres, els polítics, que resollem els seus problemes, no que incrementem els seus neguits.

Contra aquests actes puntuals d'incivisme s'actua de manera puntual i concreta, tant des dels serveis d'ordre públic com des dels serveis socials, quan el cas ho requereix. Senyor Gavín, una ciutat en la qual es notícia als diaris un robatori a Rambla Ferran és una ciutat tranquil·la i segura, on l'excepció rep tractament excepcional. **A vostè, potser, li agradaria declarar l'estat d'excepció a tota la ciutat.**

Contra el seu afany a estendre la crispació entre la ciutadania, nosaltres continuarem insistint en polítiques que reforcin la convivència d'una ciutat que demostra dia a dia la seva voluntat de viure en pau i orgullosa de la seva diversitat cultural. Contra els seus discursos alarmistes,

nosaltres continuarem confiant en el seny dels lleidatans i les lleidatanes, sigui quina sigui la seva edat, condició i creença. Comptem amb tots i totes, perquè la ciutat és seva i seus són els vidres que trenquen uns brètols i seus són els diners que hem de destinar a reparar els efectes de malifetes.

Miri, senyor Gavín, en política podem jugar gairebé amb tot menys amb la convivència i la pau social, pedres angulars del nostre sistema democràtic. D'una ciutat, les pedres queden i les relacions socials evolucionen, però si trenquem la convivència, fins i tot les pedres acaben per desaparèixer. Però vostè, les pedres només les vol per llançar-les sobre els caps dels lleidatans i les lleidatanes que no tenen el seu mateix color de pell.

Vostè està disposat a jugar amb el nostre bé més preuat, la convivència, amb l'ull posat en el resultat electoral d'aquí un any i mig. Aquests és el termini més llarg que té la seva concepció de futur. A nosaltres, en canvi, ens preocupa la ciutat dels nostres fills i les nostres netes, una ciutat que desitgem sigui un model de

convivència. Aquesta Lleida del futur serà una realitat si ara no l'empastifem de por i apocalíptiques paraules.

En benefici de Lleida li prego, senyor Gavín, que reaccioni, rectifiqui i es sumi a aquest projecte de ciutat, que, no s'equivoqui, no és el projecte dels partits polítics que avui governem Lleida, sinó que és la realitat en la qual viuen el Víctor, la Laia, el Manel i la senyora Maria. **Tots ells es mereixen polítics amb un sentit de la ciutat més seriós i sincer que no pas el seu, senyor Gavín; polítics que, no ho dubto, també els trobaríem en la pròpia Convergència i Unió.**

PREGÓ FESTA MOROS I CRISTIANS

(Auditori Enric Granados, 24 d'abril de 2005)

Mores, cristians, moros, cristianes... i autoritats, sigueu del bàndol que sigueu...

La Festa de Moros i Cristians de Lleida ha arribat als seus primers deu anys de vida moderna, una dècada en la qual el vostre esforç ha fet possible que allò que un bon dia va ser només la idea d'uns quants ara formi part de les il·lusions d'un bon grapat de festers i festeres i de l'imaginari que de la ciutat de Lleida té bona part de la nostra ciutadania.

La fita que marca els deu anys sembla ideal per tal de fer balanç de la feina feta i, alhora, marcar-se els reptes i les expectatives de, com a mínim, els propers deu anys. Però aquesta, la de futur, serà tasca per a vosaltres, tots els homes i les dones de la Festa. La meva feina avui, en tot cas, és evidenciar el brillant present de la Festa de Moros i Cristians de Lleida, un present que s'ha construït de manera imaginativa, esforçada i a la mida d'una ciutat que us mira amb orgull.

De la trajectòria que heu desenvolupat durant aquest temps en parlaré poc. Vosaltres sou els millors coneixedors dels èxits i els patiments, dels esforços i les gratificacions, d'aquests deu anys. El que sí que crec que he de destacar és l'exemple que constituïu com a entitat voluntària que treballa per dignificar i engrandir la cultura i, més enllà del que significa aquest mot, el concepte de ciutat de Lleida.

Vau néixer, al 1995, amb la modèstia del que sap que s'embarca en una tasca ambiciosa que requereix, abans de tot, un treball persistent i una voluntat decididament fèrria. Les bases sobre les quals va fonamentat aquest projecte de Festa de Moros i Cristians de Lleida eren sòlides: la recuperació d'una antiga tradició, documentalment registrada ja l'any 1150; i, el que crec més important, un grup de gent que creia en la necessitat d'oferir a la ciutat les seves il·lusions, en lloc d'esperar que la ciutat els hi fes una oferta.

El concepte de ciutat que es desprèn dels principis inspiradors d'aquesta entitat i del seu posterior desenvolupament és tan o més important que la festa en sí mateixa. Crec que, precisament, una de les claus del vostre èxit és haver estat en sintonia amb una societat dinàmica, ambiciosa i, alhora, haver estat exemple per a una ciutadania que vol ser subjecte actiu de la transformació social i no un simple receptor de serveis i propostes ideades des de foscos despatxos administratius, per més bon intencionades que siguin.

No podem dissociar els conceptes de ciutat i cultura, de societat i cultura. Els llatins van aplicar el terme cultura, de "colere", a les feines agrícoles. Una paraula que amb l'esdevenir dels temps, i amb la similitud entre aquelles tasques del camp i les pròpies del desenvolupament de l'esperit, ha acabat per fer seu el significat de millora i perfeccionament humans. Històricament, cultura és sinònim de cultiu humà, de tasca de perfeccionament social.

Podem afirmar, ara al segle XXI, que una cultura és un conjunt de pressupostos bàsics amb els quals interpretem el món i la nostra pròpia raó de ser en ell. Per això, ens dotem d'eines superestructurals, com són el llenguatge, les tradicions, les normes sociopolítiques, la mateixa economia... Tot allò, en definitiva, que amb factura humana forma part del medi en el qual vivim. I aquestes eines, aquests elements amb els quals fem la nostra cultura, evolucionen al mateix temps que anem trobant un sentit al món que ens envolta, un món humà que és social, històric i simbòlic. Un món que és cultural.

La nostra cultura és aquella que transmetem com a herència social d'un poble, el de Lleida, el de Catalunya. És la que ens permet comprendre i, al mateix temps, modelar tal i com nosaltres volem el nostre entorn. Tenim una llengua, que és la mateixa pels moros i les cristianes de la Festa; tenim unes tradicions, que són pròpies i les reconeixem com a tal els que produïu la festa i els que en gaudim d'ella; i tenim un marc social que el construïm dia a dia els homes i les dones –siguin mores o cristians- que ens interrelacionem lliurement.

No existeixen pràctiques culturals universals. Tot fenomen sociocultural té el seu veritable sentit i el seu valor autèntic dins del marc de la cultura que el genera. El que disposem és d'eines intel·lectuals i de la voluntat de reconèixer com a vàlides d'altres classes de conductes culturals distintes a les nostres. És, d'aquesta manera, la nostra cultura un element bàsic per tal de combatre actituds excloents.

Sabem que la nostra cultura és única, però no superior a les demés. Sabem que pels altres, la seva cultura és única, però no superior a la nostra. I és en aquest reconeixement mutu de la riquesa única però diversa en el qual trobarem els ponts de diàleg social entre cultures diferents. Aquests ponts, alhora, els integrarem en el nostre bagatge cultural únic i específic.

Crec, sincerament, que moltes d'aquestes coses teòriques de les quals us parlo, vosaltres i la societat lleidatana les portem a la pràctica dia a dia. Per això us deia que constituïu un exemple d'entitat que treballa per dignificar i engrandir la cultura lleidatana i la nostra ciutat.

Lleida és una ciutat que sap aplicar-se com a pauta de comportament els principis culturals que ens impregnen: igualtat, respecte i orgull de la nostra particular forma de ser. I quan parlo de cultura, ja ho veieu, no estic parlant de manifestacions culturals concretes, sinó del complex de disposicions i imaginaris que ens fan ser lleidatans. Ser lleidatà, per exemple, també és saber que enguany guanyen els moros i l'any que ve ho faran les cristianes.

Potser el temps ha fet que això d'alternar les victòries formi part del nostre caràcter com a poble. Lleida ha estat ciutat fronterera durant segles. Massa sovint hem estat brutalment conquerits, precisament perquè érem en primera línia de foc i érem els primers en rebre els efectes bàrbars de qualsevol contesa bèl·lica. Suposo que, finalment, ens hem fartat de tanta derrota a mans dels que veníem de fora, raó per la qual vosaltres preferiu parlar de victòries i concedir-les cada any a un dels dos bàndols. Diu molt de la nostra ciutat.

Vau recuperar una tradició antiga, i els noms de les vostres comparses responen també a la nostra particular història: els Al·leridís, els Anglesola, els Banuhud, els Pallaresos, els Musa i els Urllengencs. Però des d'un primer moment vau tenir clar que si la tradició no evoluciona es converteix en història del passat. Tot allò que és nostrat ha d'anar al pas que la societat marca, amb la voluntat de transformar la tradició en actualitat viva i moderna que ens connecta amb els orígens.

Una de les claus de tota transformació social radica en saber expressar les coses de sempre amb les tècniques més actuals a cada moment. La vistositat de les vostres comparses va acompanyada amb l'aplicació de les noves tecnologies de l'espectacle, i l'ús de la poesia com a element narrador es correspon amb les músiques de les bandes. No defugiu qualsevol repte interpretatiu, ja que, al cap i a la fi, representeu un espectacle en ple segle XXI, el segle dels efectes especials.

Quan parlo de cultura no em refereixo tampoc a instal·lacions, a edificis, sinó a les persones que omplen amb la seva escalfor la fredor del ciment. Hi ha qui confon la vitalitat cultural d'una ciutat amb la factura dels seus edificis. No hem d'oblidar que els lleidatans ja som "titans, o homes de rasa gegantina", com va escriure Magí Morera. Només així va ser possible el campanar de la Seu Vella. I només així és possible entendre l'eclosió de la societat lleidatana a través d'entitats de cultura popular com la vostra, o la colla Castellers de Lleida, amb la que compartiu edat i esperit innovador.

Aquesta rasa gegantina és la que componen homes i dones capaços d'engrandir i superar les limitacions que ens envolten. És cert, per posar un exemple, que la ciutat de Lleida no té un edifici amb la consideració de teatre de gran format, però això no ha estat problema per tal de tenir un gran teatre, que és la suma de la ingent programació teatral de la que gaudeix la ciutat de Lleida, més un públic fidel que respon a cada nova convocatòria. Sense tenir encara un gran recipient de ciment, el Teatre de l'Escorxador de Lleida ha merescut el Premi a la Millor Programació Teatral de l'Estat.

O es que abans d'estrenar aquest magnífic Auditori Enric Granados, la ciutat de Lleida no creava música? Aquest edifici també compleix ara deu anys, i és la resposta entusiasta de la nostra societat la que, a vegades, ens fa creure que l'hem tingut tota la vida, l'Auditori. Però aquests fustes, aquests vidres, no serien res més que un bonic treball arquitectònic sense els nens i nenes que aprenen a fer música i els homes i les dones que volen gaudir-la.

La nostra forma de ser, la nostra manera cultural d'entendre el món que ens envolta, va generar aquella frase de "per Lleida ja està bé". Una expressió que ja ha quedat en el passat gràcies a l'ambició demostrada pels col·lectius cívics com aquest. Si per Lleida ja està bé el que tenim, per què canviar-lo?, és una pregunta que avui pràcticament ningú no es fa si mira al seu voltant amb ulls sincers. Aquesta frase hem de relegar-la del tot dins el calaix de les tradicions que s'han quedat ancorades en el passat, sense cap utilitat més que ser-hi al racó dels nostàlgics, com el banc del si-no-fos, la barca d'en Tòfol i les Basses d'Alpicat dels anys setanta.

Per Lleida volem més, i així ho proclamem dia a dia. I no volem que ningú no ens regali res, pretenem crear la nostra ciutat a mida de les nostres ambicions com a poble. Ara fa deu anys, alguns dels que avui esteu aquí ja va tenir la intuïció que la ciutat es mou si l'empenyem des de la seva arrel mateixa. I, en conseqüència, no valia la pena encetar un altre experiment antic, d'aquells que aspiren només a viure del clientelisme de les subvencions. Lleida és una ciutat que quan vol s'arrisca, i quan assumeix els riscos esdevé exemple per a les ciutats que ens envolten.

Màrius Torres ens va parlar d'una ciutat llunyana, que "entre runes de somnis colgats" patia un dels moments més tristos de la seva història. Però el poeta, sabent que no la viuria, també mantenia l'esperança en una altra ciutat, "més llunyana, més lliure, una altra n'hi ha potser, que ens envia, per sobre d'aquest temps presoner, batecs d'aire i de fe".

Aquesta és la ciutat que intuïm quan la boira escampa. Una Lleida que es dota d'instruments fets de pau, diàleg i convivència. Una Lleida que fem dia a dia amb ambició, i amb desenganys també. Una Lleida que necessita de l'esforç de tots nosaltres, de tots vosaltres, per fer-la possible tal i com la volem, forta de caràcter, sense complexos, descarada si cal! No existeix gratacel més sòlid que l'edifici que construïm en cada associació cultural, en cada barri, amb la mateixa llengua que ens uneix en la victòria i la derrota. De vosaltres hem d'aprendre tots que unes vegades es perd i unes altres es guanya, però sabent que sempre triomfa la nostra forma de ser, el seny català, que des de molt lluny d'aquí ens volen ara desmitificar.

Per Lleida volem més, proclameu amb la vostra feina diària. Som poble d'origen pagès i ningú com nosaltres sap el que costa fer pa de les pedres. Potser un dels mals que hem patit durant molt de temps ha estat el no saber acabar ben bé les coses que encetàvem. En cert sentit, fins i tot sospito que a molts els agrada viure instal·lats en la provisionalitat. Si els nostres avantpassats haguessin dubtat tant, no haurien acabat la Seu Vella. Els hi devem respondre al seu llegat amb la mateixa fermesa amb la qual ells van fundar una ciutat entre dos turons i un riu, i la van refer després de cada destrucció.

Com a poble culturalment madur que som, hem de tenir molt clar quins són els nostres objectius, i adaptar el nostre ritme de camí a la llunyania de la meta que perseguim. Massa sovint, en arribar al mig del camí, algú s'ha frenat, i amb ell la resta de la ciutadania. Ara no ens pot tornar a passar.

Una bona part de la responsabilitat de que aconseguim fer tot el camí la teniu vosaltres mateixos. Ja ha passat el temps dels lideratges incontestables. És cosa de la Lleida antiga el tenir els ulls embenats davant la litúrgia del poder. Les vostres comparses canvien de cabdill, precisament perquè heu abolit el cabdillisme, en benefici d'una forma d'entendre la ciutadania valenta i compromesa. És ben cert que qualsevol de nosaltres ha d'estar capacitat per catalitzar, que no només comandar, les energies que individualment posem en comú. Doncs bé, anem a fer-ho! La força que ha de despendre Lleida respecte d'aquells que es saben més grans és la que ens dóna el fet de saber que nosaltres aprofitem fins a l'última oportunitat, i que omplim amb imaginació i cultura els euros que no tenim.

Quan diem que la ciutat és de la ciutadania, a més de pregonar-ho ens ho hem de creure. De què serveix tot l'esplendor que lluíu en la desfilada si ningú no estigués interessat en veure-ho? De què serveix, llavors, ser conscients dels nostres valors com a poble, de la nostra importància com a capital de la Terra Ferma, si no provoquem que els demés ens admirin? De vegades, resulta més còmode refugiar-se en els tòpics i els complexos. De vegades, és més fàcil aplaudir els èxits aliens que valorar els nostres propis mèrits. I el principal d'ells és la voluntat decidida de millorar-nos com a poble, com ens demostreu en l'esforç col·lectiu que us ha transformat d'anècdota festiva inicial en el referent cultural que en sou ara com ara.

La força d'una ciutat no està en la imatge dels seus líders, sinó en la tasca continuada i seriosa de tota la ciutadania. Som únics, us ho torno a repetir, però no superiors. Ergo, som únics, però tampoc inferiors. Gràcies també a vosaltres, Lleida ha aconseguit uns nivells d'autoestima lloables. I això és possible perquè tots nosaltres hem decidit deixar de ser la ciutat dels castigats, la ciutat de la frontera, una ciutat massa llunyana.

Tant lluny de Barcelona està Lleida com la capital catalana ho està de nosaltres. Així que convertim la Panera en el principal Centre de Producció Artística de Catalunya, Animac en el festival internacional de cinema d'animació de Catalunya i la Nit dels Premis Vallverdú en el referent de com han de ser les festes literàries. I, que ho sàpiguen, si volen gaudir de l'esplendor d'una festa de Moros i Cristians, que vinguin a Lleida!

Som una ciutat que obre els braços de manera sincera a qui s'apropa. Perquè estimem i volem ser estimats, sense complexos, i sense falses pretensions tampoc. Som una ciutat que aspira a ser reconeguda en la seva justa mesura. Som una ciutat que no en té prou, ambiciosa i orgullosa, com la Seu Vella.

Lleida és una ciutat feta a cops de boira i xafogor, on els extrems s'alien per donar-nos una força interior que, en moltes ocasions, fins i tot desconeixem. És quan apareixen, i triomfen, col·lectius socials com els de la Festa de Moros i Cristians quan ens reconeixem com a poble. Un poble al qual li agrada passar-ho bé, però que és molt conscient que darrere un somriure hi ha el treball tenaç de moltíssima gent.

Si aquesta és la nostra ciutat és perquè així ho volem i així ho transmeteu. Amb la modèstia de saber-me un més dins d'aquest engranatge que pretén fer de Lleida l'altra capital de Catalunya, només em resta desitjar-vos deu anys més de feina feixuga, deu anys més de victòries i deu anys més representant amb orgull el millor de la nostra ciutadania. Deu anys més conreant els nostres esperits, la nostra cultura lleidatana.

Mores, cristians, moros, cristianes... i autoritats, tots integrants del mateix bàndol ciutadà, moltes gràcies.

Cultura i economia, la contradicció superada?

(Biblioteca Pública, 26 de febrer de 2004)

Unir les paraules Cultura i Economia encara és poc menys que jugar al joc dels contraris. Per a uns, potser temorosos de la idea que l'ànim de lucre és incompatible amb una producció veritablement cultural, la mercantilització de la seva producció els hi sona a caure en les grapes del pitjor concepte del negoci. Per a altres, enlluernats per les oportunitats oligopòliques que veuen en les grans corporacions de la indústria de l'oci global, la vessant econòmica és tant forta que obliden el caràcter de cohesió social que comporta qualsevol activitat cultural.

No és el moment de definir, o millor dit, acollir-se a qualsevol de les múltiples definicions de Cultura per adonar-nos que la realitat imposa, cada dia amb més vehemència, la unió d'ambdós conceptes per la via dels fets consumats. Ja parlem de la cultura més selectiva o simplement de l'oci quotidià, en tots dos casos acabarem referint-nos a l'existència d'un mercat que regula les relacions entre autors (o productors culturals) i públic (o consumidors). Potser uns venen i compren a la selecta galeria Sotheby's i d'altres exposen i admiren obres d'art a la sala de recepcions d'una entitat bancària.

El cert és que el mercat cultural existeix, i un mercat és l'expressió més patent de l'existència de vincles econòmics, encara que, de totes maneres, estem parlant d'un mercat singular,

ja que els bens culturals tenen característiques especials, donada la seva relació amb la identitat de la societat en la qual han estat creats i pel conjunt de valors socials que transmeten. Però parlem sempre d'un mercat. I una altra singularitat, molt específica de Catalunya, és que parlem d'una munió de creadors quina identitat es va forjar durant la lluita antifranquista, quan cultura equivalia a clandestinitat i defensa dels valors democràtics. És lògic, doncs, el debat ideològic. Però la lògica de les idees, de vegades, ha d'afrontar la realitat de les xifres amb valentia.

Catalunya va finalitzar el mil·leni amb més de 200.000 assalariats directes en activitats culturals, amb una taxa mitjana de creixement en la contractació del 7% en els últims set anys, per damunt de la taxa de creació de llocs de treball a la resta d'activitats econòmiques. Així mateix, el nombre d'empreses dedicades a la producció cultural creixia al ritme del 3,7% l'any, per damunt del creixement global, xifrat en el 3,1%. Malgrat això, tant el Valor Afegit Brut com l'aportació al Producte Interior Brut de Catalunya de la producció cultural creixia a un ritme més sostingut respecte a la resta de l'activitat econòmica.

Paral·lelament, la despesa de les administracions públiques en matèria cultural ha anat experimentant un creixement constant, tot i que parlem, en gran part, de diners aportats en transaccions econòmiques corrents, altrament dites subvencions, que no aporten valor afegit econòmic, i inversions en equipaments públics dedicats a la cultura.

Des d'un punt de vista estrictament econòmic, les xifres pressupostàries de l'Ajuntament de Lleida per a aquest any 2004 són: Més de 2,3 milions d'euros en promoció cultural, quasi 300.000 euros en protecció del patrimoni artístic, poc menys de 2 milions d'euros dedicats al cinema, el teatre i la música, 1,7 milions d'euros per a museus i 1 milió més per a festes populars.

Per què les administracions públiques, i molt especialment els ajuntaments, dediquen cada any més esforços econòmics a la cultura? Primer de tot, perquè cultura és identitat col·lectiva, és creació artística, és festa, és patrimoni, és difusió i transmissió de valors singulars. Segon, perquè aquesta singularitat que defineix una societat en particular ha d'ésser protegida de les pràctiques culturals amb voluntat dominadora, producte de la globalització econòmica neoliberal amb la qual ha començat aquest nou mil·leni.

En el benentès que quan parlem de protegir no ens referim a les velles pràctiques proteccionistes de les economies noucentistes, sinó a la necessitat de preservar la diversitat cultural en un context globalitzador. Hem d'afrontar una nova contradicció: La cada vegada major circulació de productes culturals a escala mundial i el desenvolupament d'empreses culturals i de comunicació d'abast planetari, enfront les aspiracions reforçades destinades a mantenir expressions culturals locals. La paradoxa és que la industrialització i la comercialització de bens culturals a gran escala amplia de forma

considerable l'accés dels ciutadans a les produccions culturals però comporta la gran temptació de limitar l'oferta només a aquells productes que la indústria consideri rendibles comercialment parlant.

Així mirat, les administracions públiques estan condemnades a convertir-se en el refugi només de les festes tradicionals i les manifestacions culturals més alternatives, és a dir poc rendibles o descaradament deficitàries? La pregunta és, òbviament, econòmica. En aquest punt, potser hem de recordar la necessitat que el poder polític, màxima expressió de la voluntat popular en democràcia, faci valer la seva superioritat sobre l'ordre econòmic quan es tracta de la relació entre economia i cultura. Perquè, no ho oblidem, parlem sempre de productes que tenen un mercat, però que també el transcendeixen, en la mesura que ens referim a tot un conjunt de valors que conformen la identitat dels pobles i alimenten el sentiment de pertinença a una comunitat, al mateix temps que li ajuden a regenerar les seves escales de valors. La resposta política és que protegir la nostra cultura és invertir en la nostra societat.

I aquesta inversió, en magnituds més polítiques i socials que econòmiques, també pot aprofitar-se d'eines de la economia imaginativa que superin els sistemes tradicionals basats en la subvenció com a únic sistema de finançament d'activitat cultural, mecanisme que hem de superar en la mesura que corre el risc de

generar dinàmiques clientelistes que, finalment, en poc beneficien el nosaltres col·lectiu.

Més enllà del pur paper econòmic de les administracions públiques, aquestes han de saber també trobar el punt de connexió entre cultura i economia a través de la implicació de la resta dels sectors econòmics. La cultura, la producció cultural pròpia de Lleida, aporta valor afegit a la societat, aporta coneixement exterior, aporta prestigi, aporta identitat diferenciada. I aquesta amalgama de components, que no troben fàcilment el seu lloc als llibres de comptes d'una empresa, sí que ajuden a facilitar que els productes elaborats a Lleida, sigui quina sigui la seva naturalesa, gaudeixin d'una bona imatge.

És el que des de l'Ajuntament de Lleida intentem aplicar en aquesta nova etapa a la Regidoria de Cultura amb un ampli ventall de propostes que intenten protegir la nostra identitat cultural al mateix temps que promouen, a la manera d'un complicat mercat de futurs, nous actius culturals.

El mercat musical de Lleida, per exemple, només pot que beneficiar-se del programa Accions Musicals Permanents, una proposta que suma els esforços de la Paeria i les sales privades per tal que Lleida gaudeixi d'actuacions musicals cada vegada més atractives per al públic sense que això es faci a costa dels nous músics lleidatans, als quals l'acció municipal els garanteix actuacions en les quals donar-se a conèixer.

Una altra eina fonamental en aquest intent de promoure i moure nous talents propis és el canvi de filosofia en matèria de finançament de les arts escèniques. El programa d'Ajuts a la Producció ha de ser una garantia que Lleida no només pot disposar de companyies teatrals potents, sinó que, a més, han de poder renovar les seves propostes. No es tracta de fomentar solament creadors, sinó també un públic que pugui gaudir de la força creativa existent a la seva pròpia ciutat.

L'Ajuntament de Lleida també gestiona directament i finança tot un seguit de publicacions, tant de producció pròpia com per mitjà de convenis amb editorials, i altres institucions que procuren donar vida i fer realitat tot un conjunt de llibres que surten a la llum per tal de cobrir la demanda cultural de la ciutat de Lleida. Per a aquesta tasca d'edició existeix un pressupost directe de més de 168.000 euros, diners que fan possible col·leccions pròpies tant sòlides com La Banqueta i Tansversal o la publicació de les obres guanyadores i finalistes dels nostres premis literaris.

És obvi que necessitem la implicació efectiva de tots els sectors econòmics de la ciutat en la generació de cultura, en la generació d'una societat dinàmica, creativa, potent i que es creu a sí mateixa.

Un exemple clar del que diem és aquesta Setmana del Llibre en Català que, enguany, només es celebra a Barcelona, Palma de Mallorca, Madrid i Lleida, raó per la qual ens enorgulleix acollir

tant grata proposta, però que palesa la necessària col·laboració entre institucions i el sector per poder dur-la a terme. En els casos en què ha fallat només un esgraó de la cadena, aquesta s'ha desfet. Administracions, editors i llibreters hem d'enfortir-la i ampliar-la per tal de fer que el veritable sentit de la Setmana arribi a tot el territori català i, perquè no, a tota la comunitat catalana dispersa pel món.

Potser ens trobem davant la dificultat plantejada per una manca de consciència del fet que consumir lectura és consumir cultura, i consumir cultura és ampliar el saber, i ampliar el saber és invertir decididament en la formació de la consciència de les persones, consciència tant individual com col·lectiva, eina necessària per fer forta una societat. Ens trobem, altre cop, davant de variables que transcendeixen el factor econòmic.

És necessari potenciar la lectura, i més encara potenciar la lectura en català. Cal enfortir la connexió amb el públic lector. S'han de reforçar els ponts, també econòmics, entre escriptor, empresari del llibre i consumidor de lectura. Atenent a un criteri econòmic, diríem que els tres components d'aquest mercat han de ser capaços de reconèixer la bona inversió que fan alhora d'escriure, editar, vendre i comprar llibres. Inversió en formació, en coneixement, i també inversió en mercat, és a dir, inversió en l'eixamplament del públic lector, del públic comprador, que faci que Cultura i Lectura tornin a ocupar el lloc que realment es mereixen.

Es tracta, finalment, d'un intent per superar una altra vella contradicció, la separació entre el concepte de cultura com a servei i el concepte de cultura com a producte. Una política cultural amb ànim de servei públic ha de ser capaç de generar dinàmiques de promoció de la identitat pròpia cada vegada més arrelades entre els ciutadans, els mateixos que es converteixen en els clients d'un mercat en el qual en Pep Ribes ha de poder competir en igualtat de condicions que en Johnny Smith.

Lleida, 26 de febrer de 2004